

Lesnická
a dřevařská
fakulta

28. 1. 2013, Brno

Připravil: prof. Ing. Jindřich Neruda, CSc.
Ing. Tomáš Zemánek, Ph.D.

Ústav lesnické a dřevařské techniky

SOUSTŘEĐOVÁNÍ DŘÍVÍ TĚŽEBNÍ STROJE

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR
InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

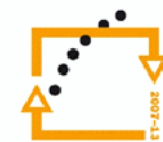
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Terminologie:

- **Soustředování dříví** je od pařezu na odvozní místo (od P na OM)

- **Vyklizování** (od P na VM) vlečením

Vynášení (od P na VM) manuálně, výložníkem

- **Přibližování** (od VM na OM) vlečením

Vyvážení (od VM na OM) vezením dříví zcela nebo zčásti naloženého

Soustředování = vyklizování + přibližování

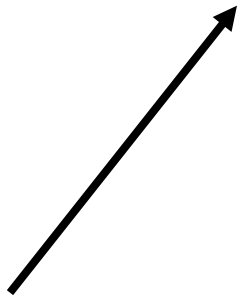

Způsoby soustředování dříví

- Manuální
- Gravitační
- Animální
- Mechanizované
  - úplně
  - částečně

Soustředování dříví podle smyslu dopravy

- gravitační (po svahu)
- antigravitační (proti svahu)

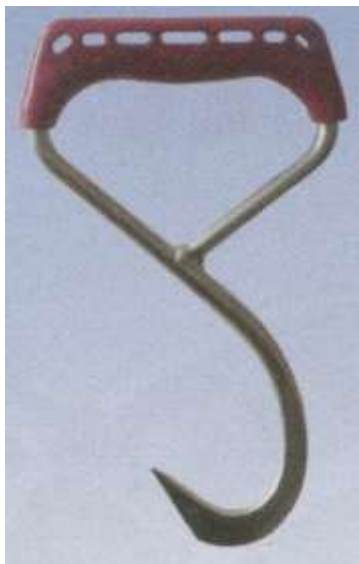
Manuální soustředování dříví

- Omezená trvalá tažná síla člověka
(cca 15 kg při rychlosti 1m/sec)
- Technika práce
  - nesení
  - tažení (potahování)
  - koulení
  - házení
  - vyvážení kolesnovým vozíkem

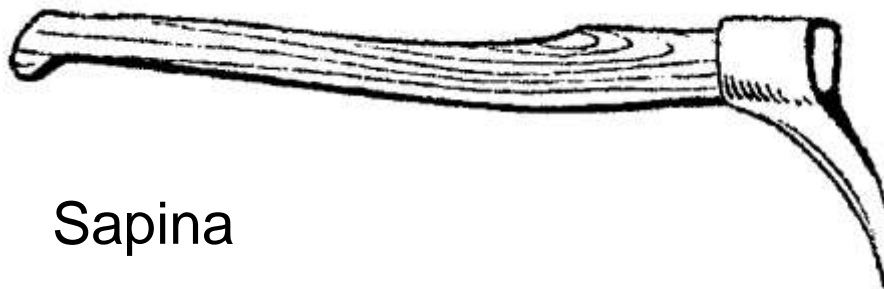

Pomůcky a technika práce při manuálním soustředování dříví

Dřevorubecký háček

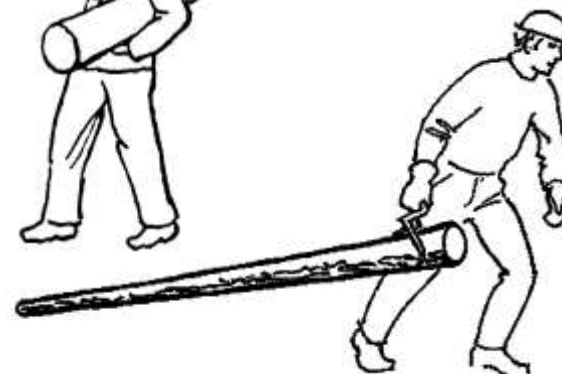
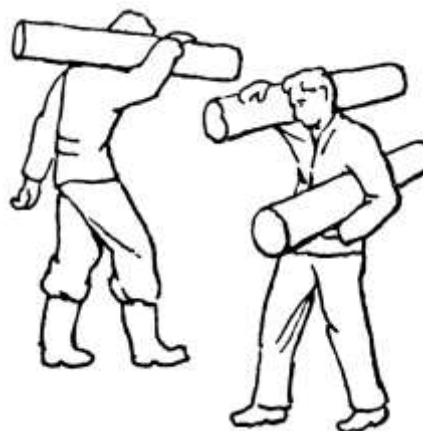
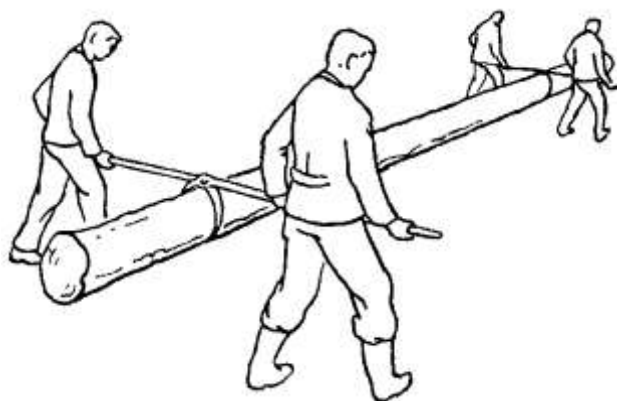
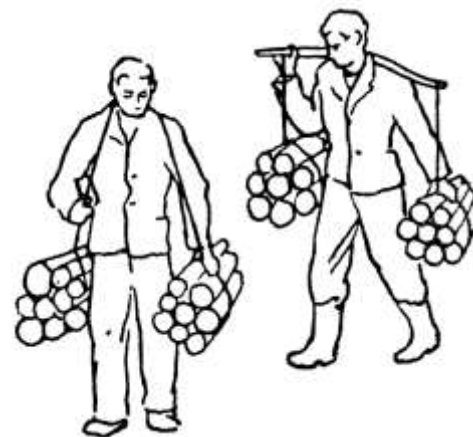
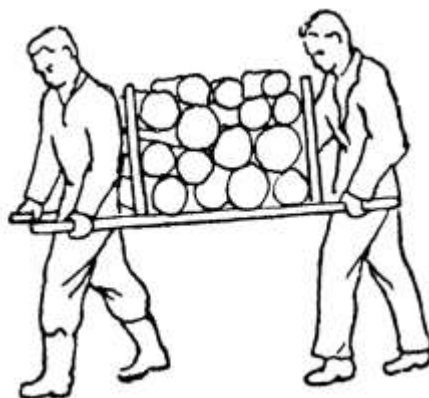

Samosvorné (vynášecí) kleště

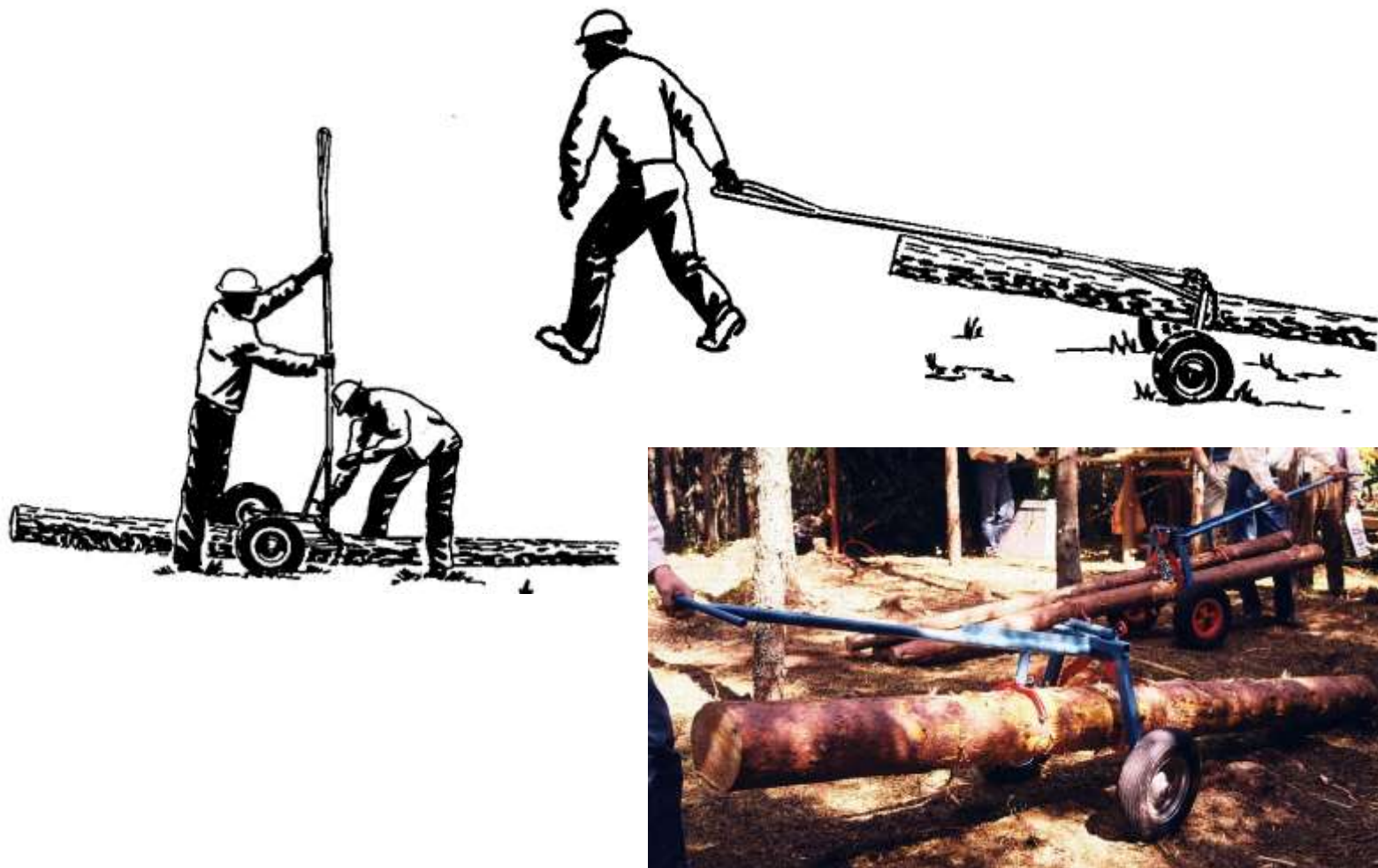

Sapina

Nesení a tažení

Vyvážení kolesnovým vozíkem

Gravitační soustředování dříví

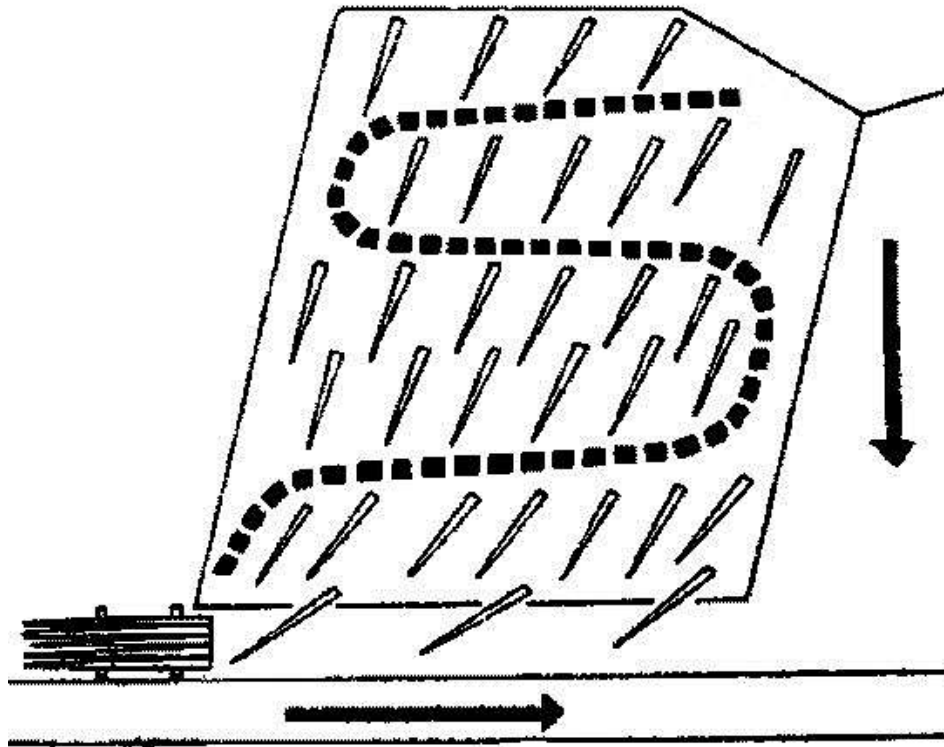
- Volné spouštění dříví
- Sáňkování
- Spouštění dříví ve žlabech
  - tradiční způsoby za sucha
  - tradiční způsoby kombinované s vodní dopravou (vodní žlaby)
  - žlaby z plastu (kovu)

Gravitační soustředování dříví

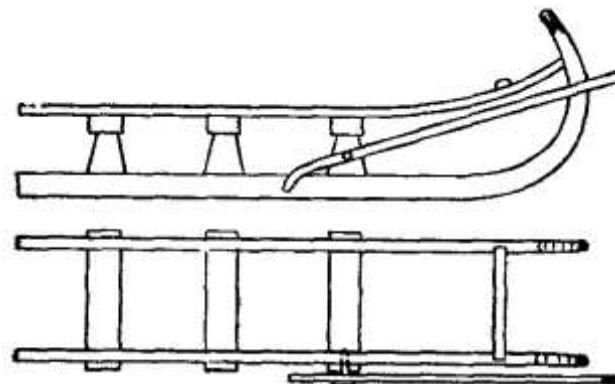
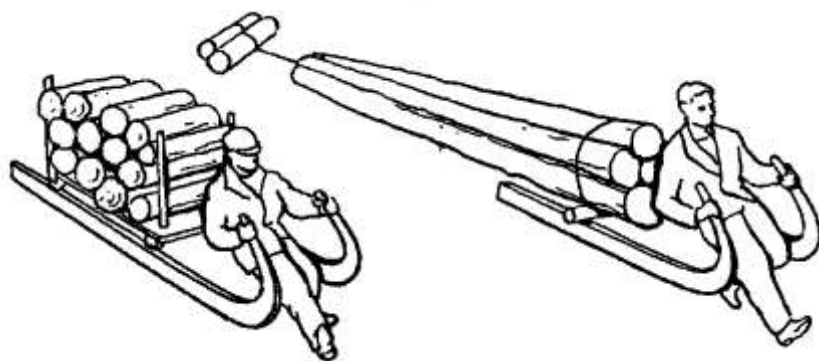

Volné spouštění dříví

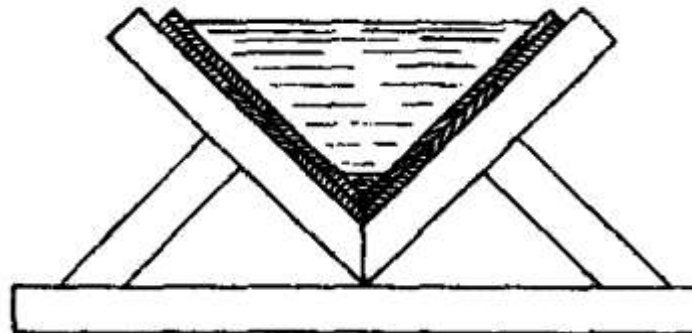
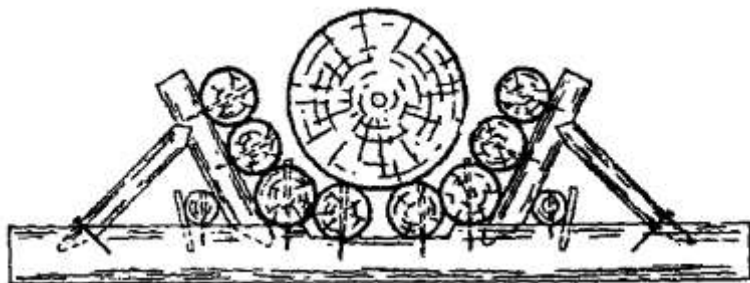

Dříví uvedené do pohybu nelze zastavit a není možné změnit směr pohyby

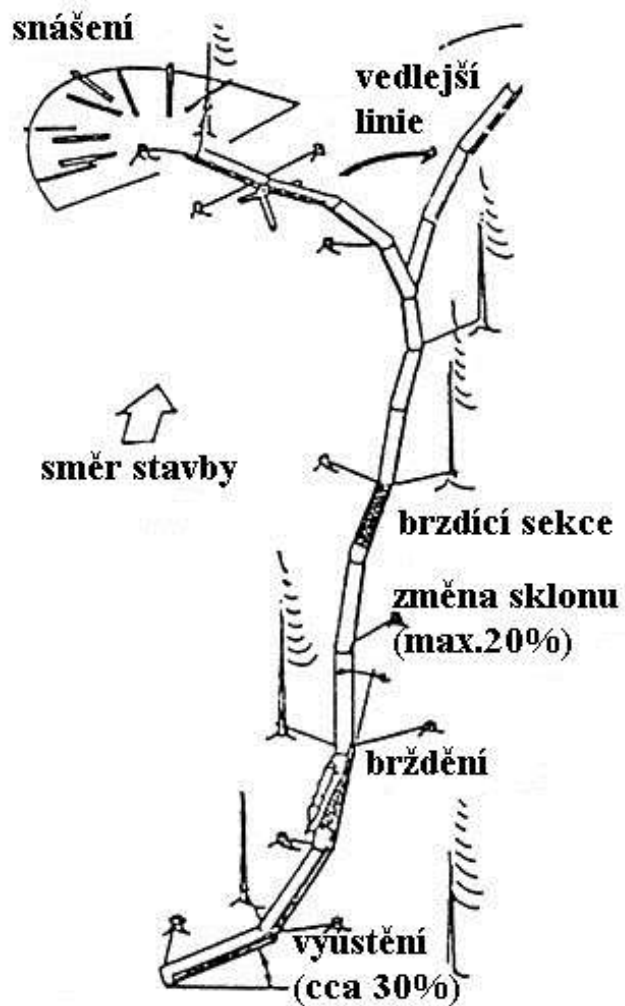
Sáňkování

Spouštění dříví ve žlabech suchých a vodních

Mobilní žlab (Log line)

Animální soustředování dříví

- Využití domestikovaných zvířat
  - Způsoby soustředování
    - vlečení nákladu
    - vezení nákladu
    - nesení nákladu
  - Omezená tažná síla zvířete
  - Kráčení jako princip pohybu
- (předpoklady šetrnosti animálního soustředování dříví)

Animální soustřed'ování dříví

Vlečení nákladu

Vezení nákladu

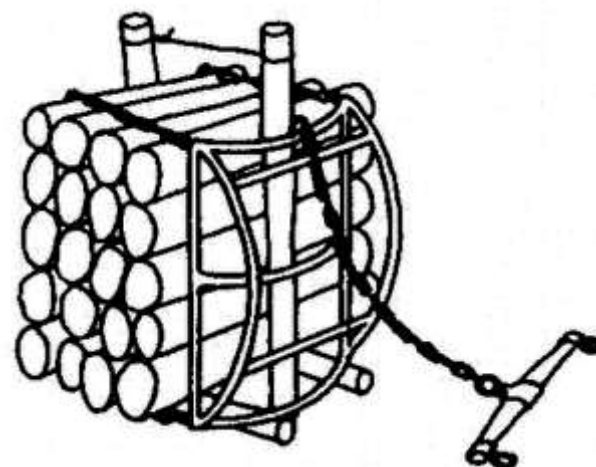
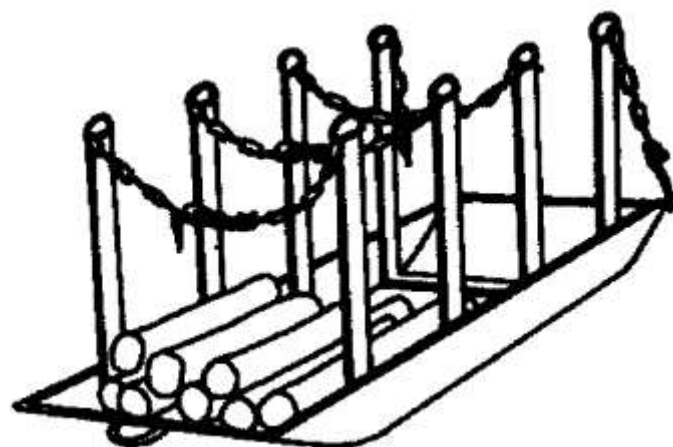

↑ Polonesení nákladu

Nesení nákladu →

Soustředování rovnaného dříví koňmi

Technika práce při soustředování dříví koňmi

- Soustředování párem koní
  - a) jeden kočí - práce v páru
    - střídání koní
  - b) rozpřahání - kočí + pomocník
- Soustředování jedním koněm

Nejvýhodnější kombinace pro rodinné podniky:

3 koně na dva kočí. Tato varianta má nejméně prostojů.

Trvalá tažná síla koně

se při rychlosti pohybu 0,8 až 1,0 m/sec odvozuje na 10 – 15 % jeho živé hmotnosti.

Při hmotnosti koně 800 kg a soustředování dříví po rovině (koeficient vlečného tření 0,6) to představuje náklad 0,25 m³ čerstvého smrku (nebo 0,43 m³ smrku proschlého).

Tažná síla páru koní se nerovná dvojnásobku tažné síly 1 koně, ale činí cca 1,8 násobek. Rozdíl se vysvětluje různým temperamentem koní, jejich nesousledností v tahu a nestejným ovládním

Mechanizované soustředování dříví

Členění podle prostředků:

- Univerzální traktory
- Speciální lesní traktory
- Vyvážecí soupravy
- Mobilní navíjedla
- Lanová dopravní zařízení
- Vrtulníky
- Těžební stroje
- Méně často používané prostředky

Univerzální traktory

- Malotraktory
- Univerzální kolové traktory
  - farmářská výbava
  - profesionální kompletace
- Univerzální pásové traktory
- Speciální lesní traktory
  - kolové
  - pásové

Univerzální kolové traktory

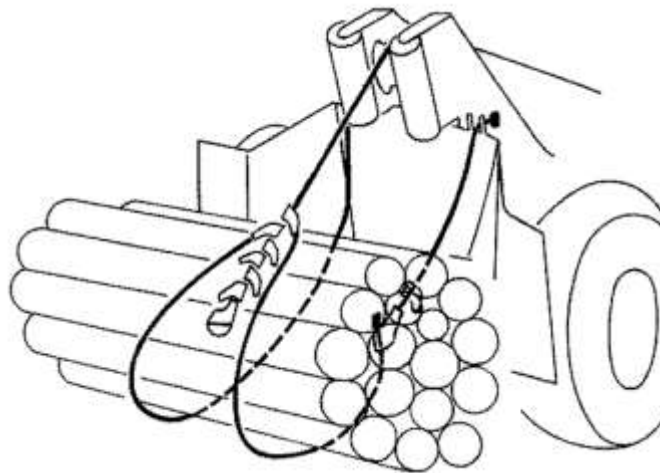
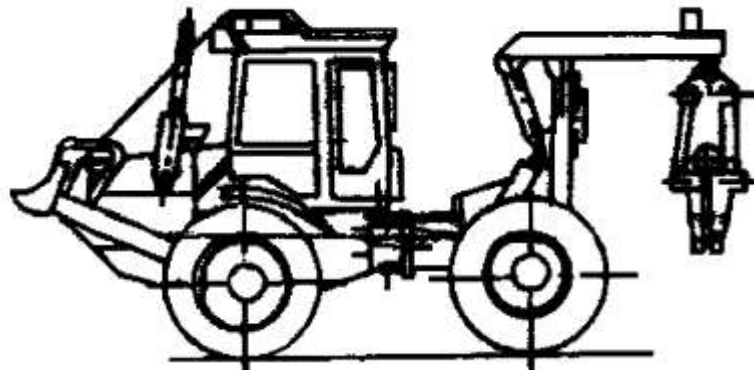
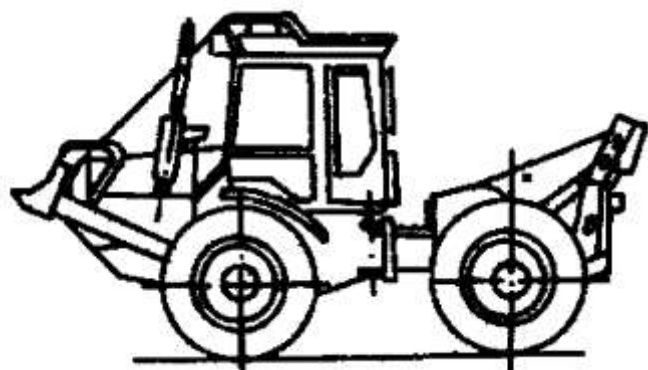

Speciální lesní traktory

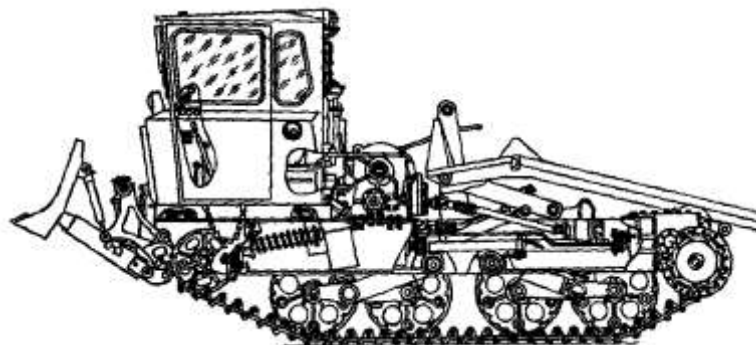
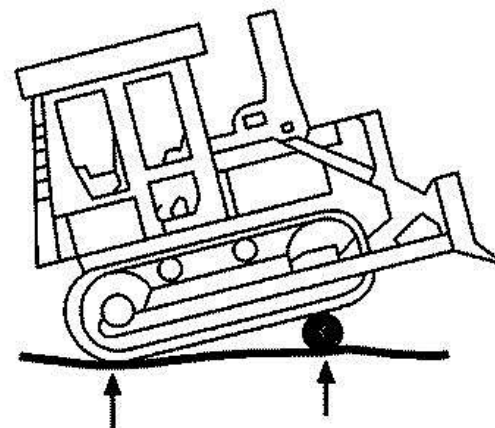
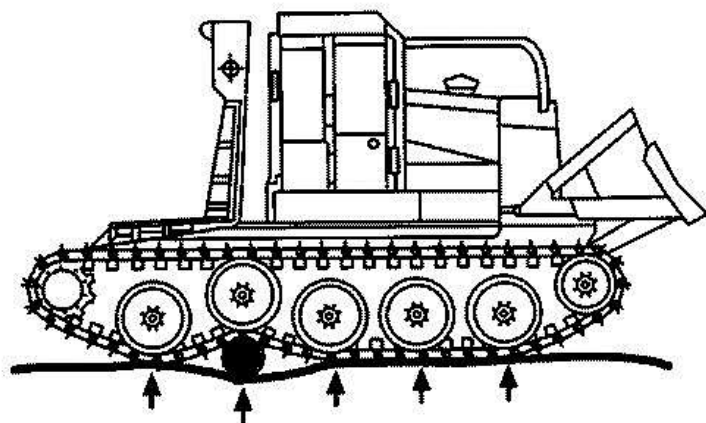
- Podle podvozku
  - kolové
  - pásové
- Podle technologické výbavy
  - s navijákem
  - s klešťovým závěsem

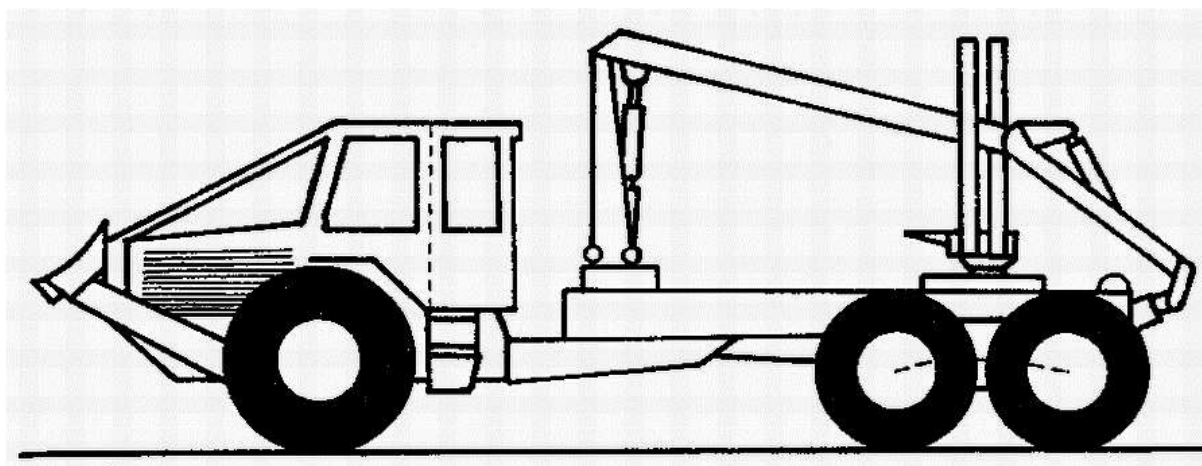
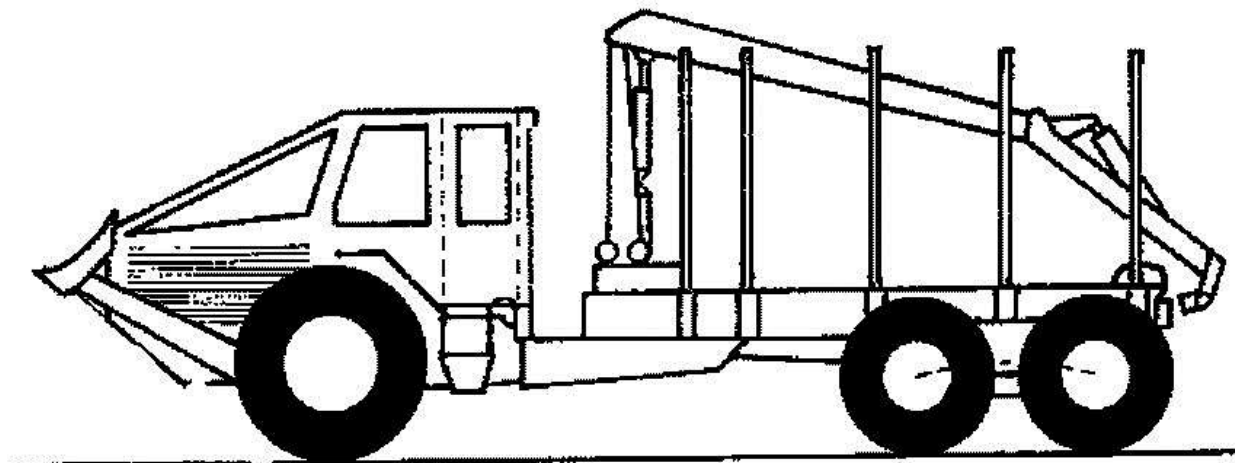
Speciální lesní kolové traktory

Pásové traktory

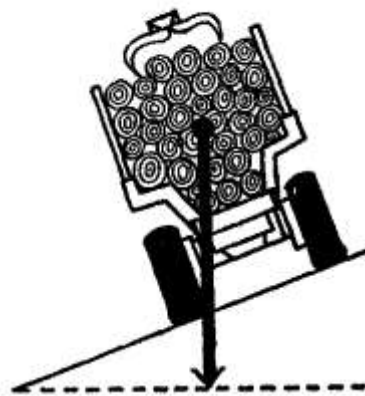
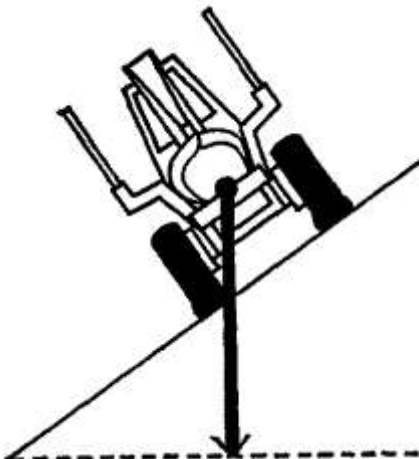
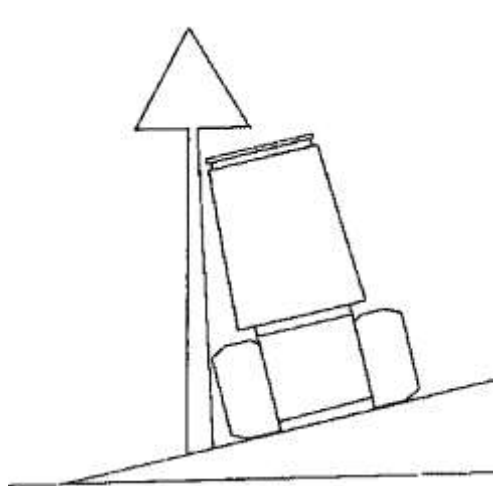
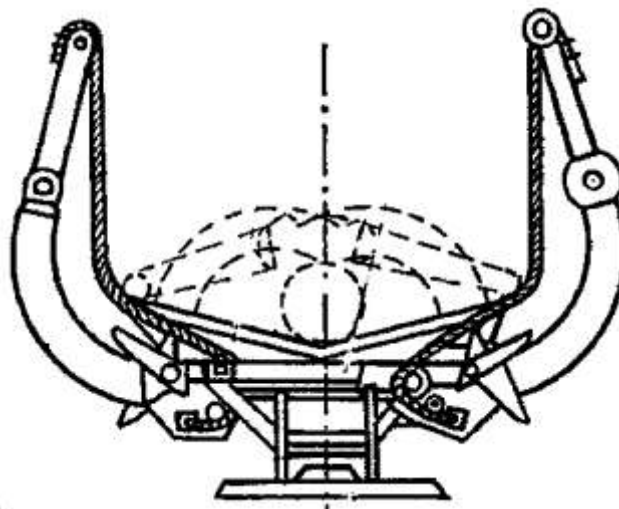
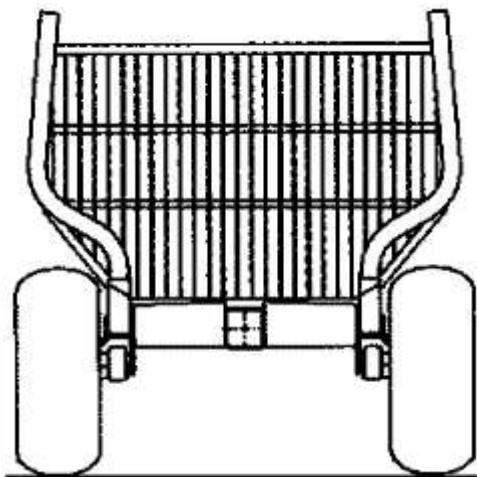
Vyvážecí soupravy

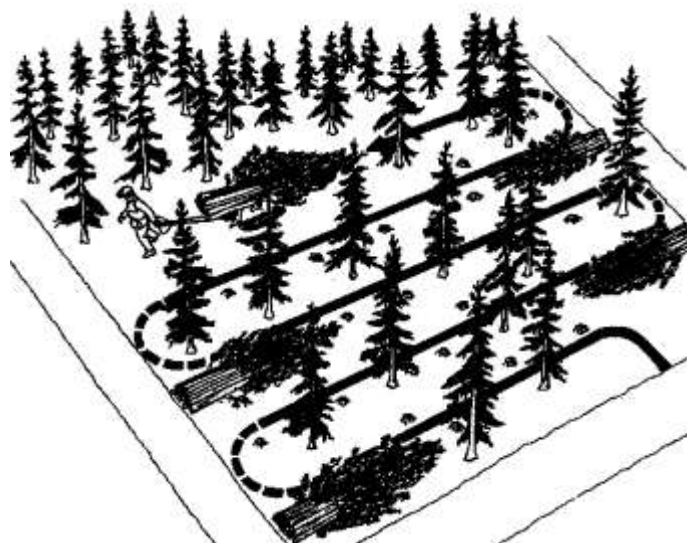
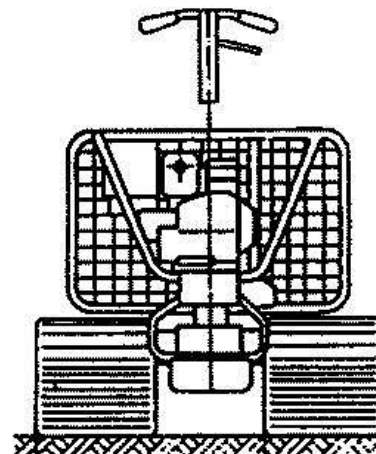
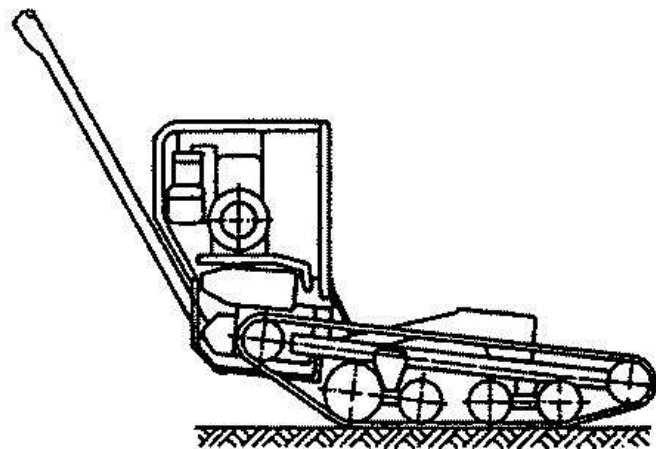
Vyvážecí soupravy

Vyvážecí soupravy

Vyvážecí minisouprava

Mobilní navíjedla

Lanová dopravní zařízení

Vrtulníky

**Těžební stroje jsou v širším slova smyslu
všechny stroje používané v těžební činnosti
lesního hospodářství**

Těžební stroje rozdělujeme podle

- počtu vykonávaných operací
  - jednooperační stroje
  - víceoperační stroje
- druhu vykonávaných operací

Víceoperační stroje

- **Procesory**

odvětvují, zkracují, (třídí) NEKÁCÍ !!!

- **Harvestory**

káci, odvětvují, zkracují, (třídí)

- **Ostatní** víceoperační stroje

vykonávají více než 1 operaci, ale nejsou procesorem ani harvestorem

Procesory jsou

- kompaktní
- výložníkové
  - dvoufázové
  - jednofázové

Procesory kompaktní

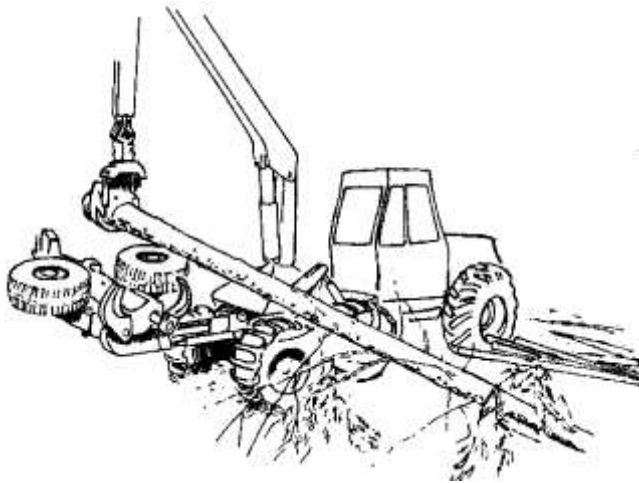
STRIPPER

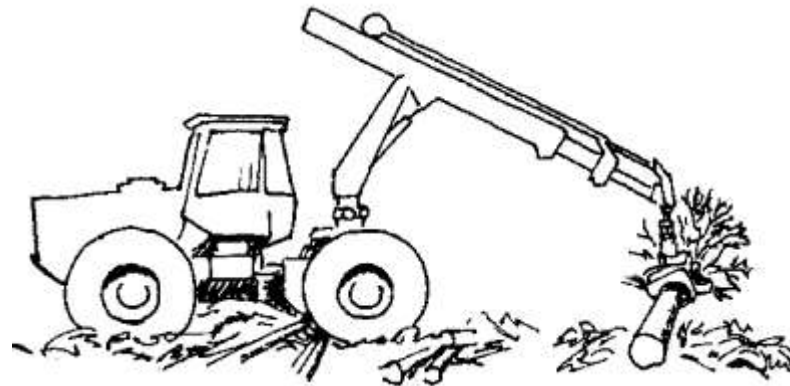
VIMEK

Stromy se do kompaktního procesoru vkládají ručně, nebo pomocí navijáku

Procesory výložníkové

Dvoufázový procesor
Dvouúchopový procesor
Two grip processor

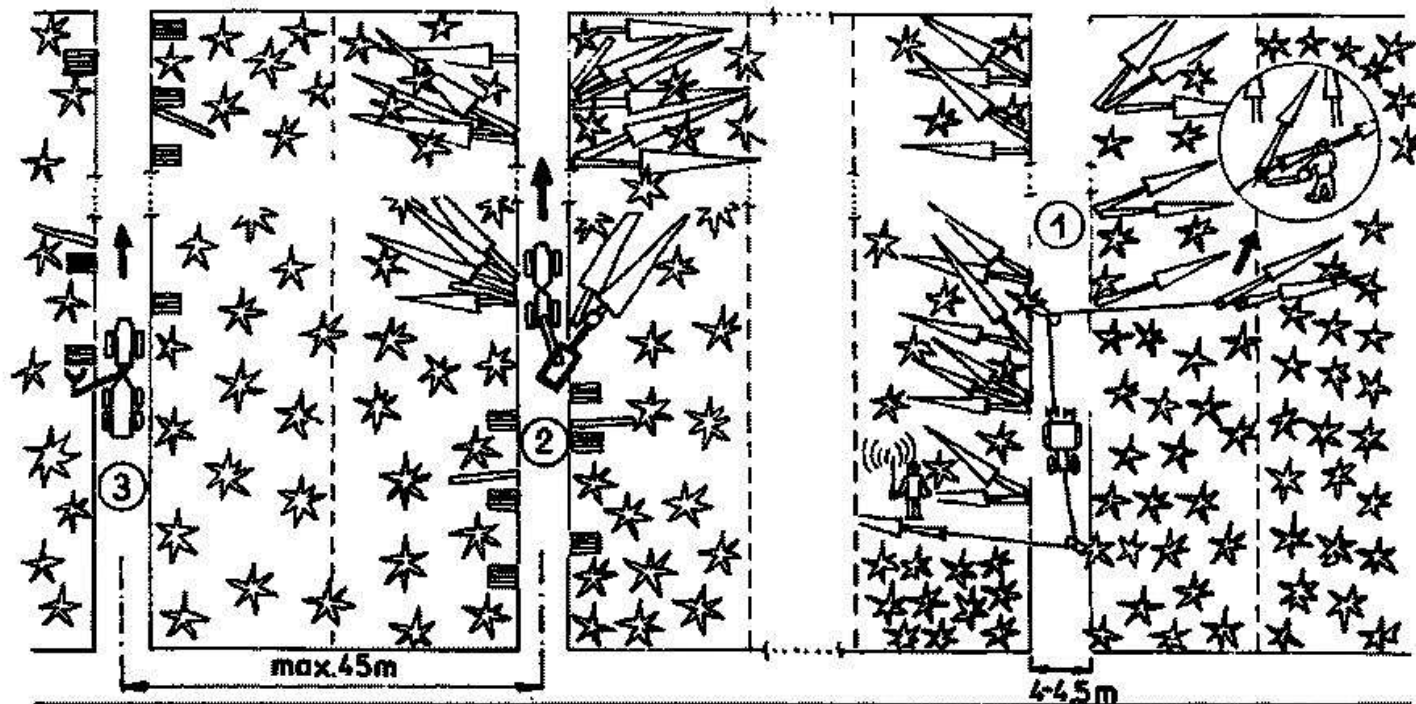
Jednofázový procesor
Jednoúchopový procesor
One grip processor

Použití procesorů

Podle lokality použití procesoru: na lince, v těžební ploše, nebo na odvozním místě, je modifikována technologie vyklizování a přibližování dříví a technologický řetězec před, a po procesoru.

Jednoúchopové procesory jsou vhodnější pro nižší hmotnosti zpracovávaných stromů, a procesory dvouúchopové pro vyšší hmotnosti stromů (v době, kdy procesorová jednotka ještě odvětvuje, může operátor vyhledávat další strom).

Modelový pracovní postup procesorové výchovné těžby

- 1) Kácení integrované s vyklizováním navijákem traktoru
- 2) Zpracování stromů procesorem na lince
- 3) Vyvážení výřezů sortimentní vyvážecí soupravou

Z hlediska konstrukce jsou harvestory

- Kompaktní
- Výložníkové
  - dvoufázové
  - jednofázové

Harvestor MAKERI 33T

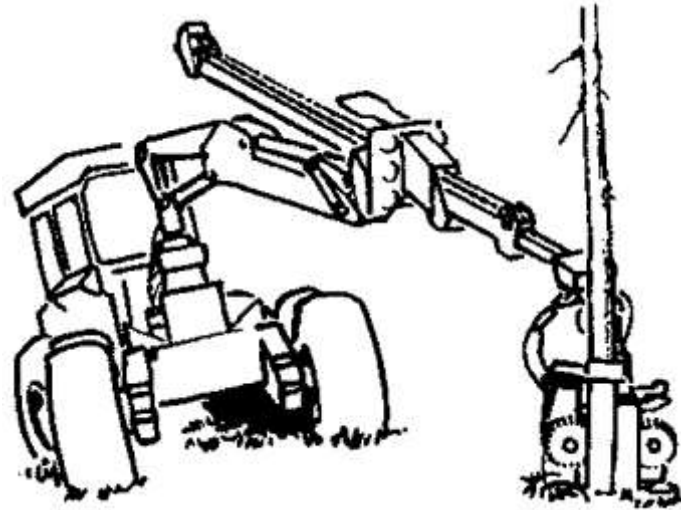

Sortimentní
metoda,
varianta
standardních
délek

Výložníkové harvestory

Dvoufázový (dvojúchopový)
Two grip

Jednofázový (jednouchopový)
One grip

Výložníkové harvestory

Jiná použití sázecí adaptér na harvestoru

Jiná použití sázecí adaptér na harvestoru

Dvoufázový harvester

Harvestory jednofázové („probírkové“)

Harvestor by se měl vždy pohybovat po koberci z klestu

Linka
v mýtní těžbě

Linka
ve výchovné těžbě

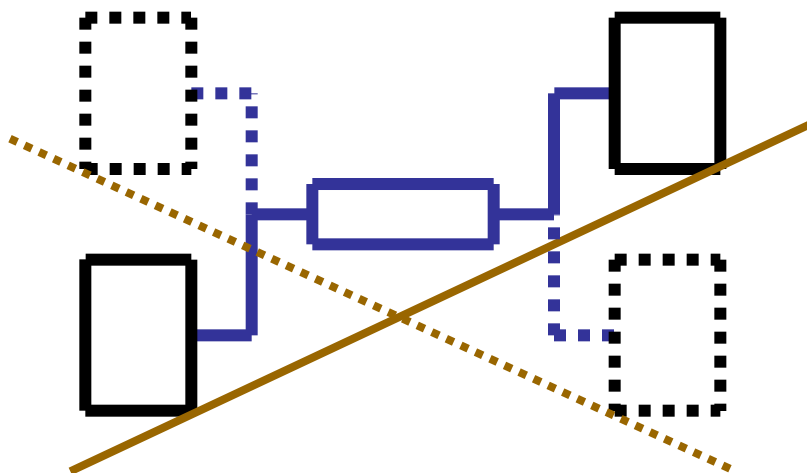

Harvestor jednofázový („spider system“)

Nezávislé zavěšení kol umožňuje jízdu po vrstevnici

Harvestor jednofázový („spider system“)

Harvestory jednofázové do obtížných terénních podmínek

Harvestory jednofázové do obtížných terénních podmínek

Harvestory jednofázové do obtížných terénních podmínek

Harvestory jednofázové do obtížných terénních podmínek

Ostatní víceoperační stroje

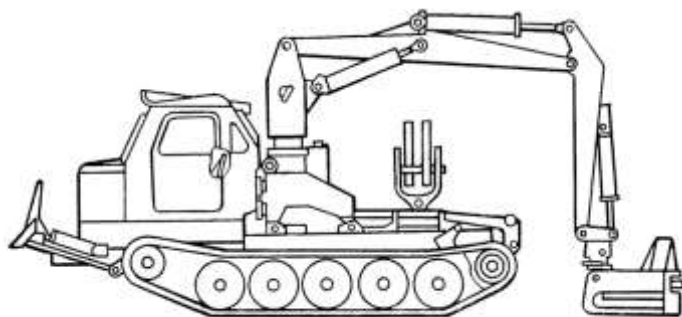
Káčeč – hromádkovač

Kácí a sestavuje náklad – proto je to
víceoperační stroj

Káceč - hromádkovač ÖSA 670

Káceč - přibližovač

Štěpkovač (sekačka) s vyvážecím zásobníkem

Převozná manipulační souprava Procesor pro odvozní místo LIMBAC

Harwarder

Víceoperační soustavy strojů

Počátek technologie v roce 1976. Rozšíření v ČR a ve světě. Označení OVP-1, APOS, APOS – TWIN, Bell Static Delimber

Protahovací odvětvovací stroj

Komplexní četa:

LKT 120 s navijákem, LKT 80 s drapákem, OVP

Víceoperační stroje se vyznačují vysokou produktivitou práce, vyplývající z dokonalé návaznosti a sloučení operací, tzn. ze sladění kapacit jednotlivých operací.

Vyšší přímé náklady na jednici výroby bývají vyrovnány nižšími náklady režijními.